

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

**DENEME TG-9
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLER •

1. **A** Herkes haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Haberleşme hürriyetinin özel sınırlandırma sebepleri şunlardır:
- Milli güvenlik
  - Suç işlenmesinin önlenmesi
  - Kamu düzeni
  - Genel sağlığın korunması
  - Genel ahlakın korunması
  - Başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması
2. **C** MGK Genel Sekreteri kurul toplantılarına katılır fakat kurulun doğal üyesi değildir ve oy hakkı yoktur. MGK Genel Sekreterliğinin görevleri ve teşkilatı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir. MGK Genel Sekreterliği Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

3. **D** 1982 Anayasası'na göre TBMM Başkanlık Divanı üyeleri seçildiklerinde hem milletvekillikleri devam eder hem de siyasi parti üyelikleri devam eder. Divan seçimleri her yasama döneminde iki defa gerçekleştirilir. İlk seçilen divan 2 yıl; ikinci seçilen divan o yasama döneminin sonuna kadar görev yapar. TBMM Başkanı, TBMM Başkan vekilleri, katip üyeler ve idari amirler divan üyeleridir. TBMM Başkanı Mecliste yapılan oylamalarda oy kullanamaz. TBMM Başkan vekilleri sadece oturum yönettikleri zaman oy kullanamaz fakat oturum yönetmediklerinde oy kullanabilirler.
4. **C** Kurulun TBMM tarafından seçilecek üyeliklerine ilişkin başvurular, TBMM Başkanlığına yapılır. Başkanlık başvuruları Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden kurulu karma komisyona gönderilir. Karma komisyon her bir üyelik için 3 aday, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasından aday çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır. TBMM, karma komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuca bağlanamaması halinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında AD ÇEKME USULÜ ile üye seçimi tamamlanır.

5. **E** Belediyeler ayrı tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır. Bir kuruluşun kamu tüzel kişiliğine sahip olması üzerinde idari açıdan vesayet denetimi olduğunu gösterir. Vesayet yetkisi ise kural olarak yerine geçip işlem yapma, değiştirme, yerindelik denetimi yapma emir ve talimat verme gibi yetkileri içermez. Ancak kanunla bu yetkiler vesayet makamlarına tanınabilir. Büyükşehir Belediye Kanunu'nda imar konusunda eksikliklerin süresi içinde giderilmesi halinde büyükşehir belediyesine eksikliği giderme yetkisi tanımamaktadır. Yine şunu unutmamak gerekir vesayet yetkisi istisnai bir yetkidir. Bu nedenle nasıl ve hangi durumlarda kullanılacağı kanunla açıkça düzenlenmesi gerekmektedir. Bu açıklamalar ışığında soruya baktığımızda bu yetkinin vesayet denetiminin sonucu olduğunu görmekteyiz. Yanıt, E seçeneği
6. **B** İdari işlemin dört temel özelliği bulunmaktadır. Bunlar, tek yanlılık, icrailik, hukuka uygunluk karinesinden yararlanma ve yargısal denetime tabi olmadır. İdarece tesis edilen işlemin başkaca bir makamın onayına ihtiyaç duymaksızın hukuk dünyasında sonuç doğurması icrai nitelikte olmasının sonucudur. İdari işlemin tek yanlılığı ise idareye üstün ve ayrıcalıklı yetki tanınmasıdır. İdarece tesis edilen işlemin mahkemece iptal edilinceye kadar hukuka uygun kabul edilmesi ise hukuka uygunluk karinesinin sonucudur. Yanıt, B seçeneği
7. **D** Mal sahibinin kabul etmesi halinde kamulaştırma bedeli yerine, idarenin kamu hizmetine tahsis edilmemiş olan taşınmaz mallarından, bu bedeli kısmen veya tamamen karşılayacak miktarı verilebilir. Taşınmaz mal bedelleri arasındaki fark taraflarca nakit olarak karşılanır. Ancak idarenin vereceği taşınmaz malın değeri, kamulaştırma bedelinin yüzde yüz yirmisini aşamaz. Kamulaştırma bedeli yerine verilecek taşınmaz malın değeri, idarenin ihale komisyonunca yoksa bu amaçla kuracağı bir komisyonca tespit edilir. Asliye hukukun bu aşamada bedel tespiti yetkisi bulunmaz. Yanıt, D seçeneği
8. **E** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurluğu sona erdiren haller şunlardır;
- Çekilme
  - Çekilmiş sayılma
  - Emeklilik
  - Ölüm
  - Memuriyetle bağdaşmayan işlerde bulunma
  - Koşullarda eksiklik
- Görevden uzaklaştırma ile memurun kadrosunun kaldırılması memuriyeti sona erdiren nedenler arasında yer almaz. Kadrosu kaldırılan memur altı ay için uygun bir yere atanır. Yanıt, E seçeneği
9. **A** Başkanlık kurulu ile yüksek disiplin kurulu üyelerini seçme göre Danıştay Genel Kurulu'na aittir. Genel Kurul ayrıca başkan başkanvekili, başsavcı, daire başkanlarını da seçer. Yanıt, A seçeneği
10. **B** İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 6. maddesine göre, dava açıldıktan sonra posta ücretinde tebliğ işlemlerinin yapılmasını engelleyecek şekilde azalma olması halinde, otuz gün içinde posta ücretinin tamamlanması daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hâkimi, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından ilgiliye tebliğ olunur. Tebligata rağmen gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır. Posta ücreti süresi içinde tamamlanmazsa dosyanın işlemde kaldırılmasına karar verilir. Bu kararın tebliği tarihinden başlayarak üç ay içinde, noksanı tamamlanmak suretiyle yeniden işleme konulması istenmediği takdirde davanın açılmamış sayılmasına karar verilir ve davacıya tebliğ olunur. Yanıt, B seçeneği

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

11. C Türk Ceza Kanunu'nun 2 ve 7. maddesine göre kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez.

İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz. İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz.

Ülkemizde işlediği fiilden dolayı güvenlik tedbiri olarak müsadere uygulanır. Yanıt, C seçeneği

MURAT YAYINLARI

12. D Türk Ceza Kanunu'nun 66. maddesine göre zaman aşımını tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği günden, teşebbüs halinde kalan suçlarda son hareketin yapıldığı günden, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği günden, çocuklara karşı üstsoy veya bunlar üzerinde hüküm ve nüfuzu olan kişiler tarafından işlenen suçlarda çocuğun on sekiz yaşını bitirdiği günden itibaren işlemeye başlar. Yanıt, D seçeneği

13. C Türk Ceza Kanunu'nun 36. maddesine göre fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suça ait ceza ile cezalandırılır. Söz konusu olayda gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır ve kasten öldürmeye teşebbüsten değil, tamam olan kısımda yani kasten yaralamadan sorumlu olur. Yanıt, C seçeneği

MURAT YAYINLARI

14. B Soruşturma veya kovuşturma konusu suçun işlendiğine ve bu suçlardan elde edildiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebebi bulunan hallerde, şüpheli veya sanığa ait mal varlığı ve değerlere el konabilir. El koyma kararı verilebilmesi için suçtan elde edilen değere ilişkin rapor alınır. Bu rapor en geç üç ay içinde hazırlanır. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre talep üzerine iki ay daha uzatılabilir. Taşınmazla el konulması kararı, tapu kütüğüne şerh verilerek suretiyle icra edilir. Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el koyma kararı, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunur. Taşınmaz hak ve alacaklara el koyma ve kayyım atanmasına ancak hâkim karar verebilir. Yanıt, B seçeneği

15. B Tutuklama, adli kontrol ve taşınmaz hak ve alacaklara el koyma kararını yalnızca hakim veya mahkeme verir. Yanıt, B seçeneği

16. B Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 177. maddesine göre sanık, tanık veya bilirkişinin davetini veya savunma delillerinin toplanmasını istediğinde, bunların ilişkin olduğu olayları göstermek suretiyle bu husustaki dilekçesini duruşma gününden en az 5 gün önce mahkeme başkanına veya hâkime verir. Yanıt, B seçeneği

17. D Soyadı, bir kişinin hangi aileye ait olduğunu gösterir. Kişinin bir aileye bağlılığını ifade eden addır. Öz Ad (Önad, Küçük İsim), kişinin ait olduğu ailenin hangi ferdi olduğunu gösterir. Lakap, üçüncü kişiler tarafından keyfi olarak bir kişinin isminin yanına ilave veya onun yerine ikame olan ve o şahsı anmaya yarayan, o kişinin bir özelliğini gösteren bir kelimedir. Müstear ad (takma ad), bir kişinin, belirli bir iş yaptığı veya faaliyette bulunduğu sırada asıl ismi yerine ve bazen asıl ismini gizlemek için kullandığı isimdir. Müstear ad kişinin kendisi tarafından seçilir. Dolayısıyla kazanılması için herhangi bir hukuki işleme ya da ilişkiye gerek yoktur. Yanıt, D seçeneği

18. C Derneğin sona erme sebepleri üç ana başlık altında incelenebilir. Bunlar; kendiliğinden sona erme halleri, mahkeme kararı ile sona erme ve derneğin kendini feshetmesidir. Kendiliğinden sona erme halleri şunlardır:

- Amacın gerçekleşmesi, gerçekleşmesinin olanaksız hâle gelmesi veya sürenin sona ermesi,
- İlk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organların oluşturulmamış olması,
- Borç ödemede acze düşmüş olması,
- Tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hâle gelmesi,
- Olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılamaması

Derneğin amacının hukuka aykırı hale gelmesi kendiliğinden sona erme hali değildir, mahkeme kararıyla kapatılma sebebidir. Yanıt, C seçeneği

19. D Yoksulluk nafakası boşanmanın bir sonucu olarak eşlerin birbirlerine ödemeleri gereken bir nafakadır. Hem kadın hem de erkek nafaka isteyebilir. Tazminat niteliğinde olmadığı için kusura dayanan bir ödeme değildir, kusursuz eş dahi nafaka ödeyebilir. Tek şart, nafaka alacaklısının daha fazla kusurlu olmamasıdır. Örneğin; Kadın akıl hastalığına yakalanmış. Adam da bu sebeple boşanma davası açmış. Kadın (kusursuz), adamdan (kusursuz) nafaka isteyebilir. Ancak kadın kocasını aldatmış (kusurlu), kocası boşanma davası açmış (kusursuz veya az kusurlu) ise adam nafaka ödemeyecektir. Nafakaya süreli olarak hükmedilemez, mutlaka süresiz olarak hükmedilmesi gerekir. Toptan veya durumun gereklerine göre irat biçiminde ödenmesine karar verilebilir. İrat biçiminde ödenmesine karar verilmişse, malî durumların değişmesi ve hakkaniyet gerektirdiği hâllerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir. Yoksulluk nafakasına mahkeme resen hükmede-

mez, alacaklının talebi şarttır. Yoksulluk nafakası boşanma davasıyla birlikte istenebileceği gibi, boşanma kararının kesinleşmesinden başlayarak bir yıllık zamanaşımı süresi içerisinde açılacak ayrı bir davayla da istenebilir. Yanıt: D seçeneği

20. E Yerel adetlere göre asıl şeyin temel unsuru olan ve o şey yok edilmedikçe, zarara uğratılmadıkça veya yapısı değiştirilmedikçe ondan ayrılmasına olanak bulunmayan parçaya bütünleyici parça denir. Bir eşyaya malik olan kimse o eşyanın bütünleyici parçalarına da malik olur. Yapılar, bitkiler ve kaynaklar ve doğal ürünler kanun gereği bütünleyici parça kabul edilir. (TMK m. 718/II). Örneğin, bir binanın mülkiyeti, kural olarak arsa sahibine aittir. Başka bir ifadeyle arsanın sahibi kim olursa üzerindeki binanın sahibi de o kişi olacaktır. Yine arazinin sahibi o arazideki ağaçların ve kaynakların da sahibi olacaktır. Doğal ürünler anlamında bir koyunun henüz kırılmamış yünü veya ağacın toplanmamış meyvesi bütünleyici parçasıdır.

Buna karşılık, başkasının arazisi üzerinde kalıcı olması amaçlanmaksızın yapılan kulübe, büfe, çardak, baraka ve benzeri hafif yapılar, bunların malikine aittir. Bu tür yapılar, taşınmaz hükümlerine tabi değildir ve tapu kütüğünde gösterilmez (MK m. 728). Yanıt, E seçeneği

21. D Paydaşlardan her birinin, herhangi bir gerekçe göstermeksizin, paylaşma talebinde bulunması mümkündür. Talepte bulunan paydaşın payının oranı önemli değildir. Buradaki mantık şudur; hiç kimse bir eşyaya ortak olmak istemez. Ancak; paylaşma talebini engelleyen üç hâl vardır. Bunlar: Paydaşlar, kendi aralarında yapacakları bir sözleşme ile paylaşmayı isteme hakkının kullanılmasını kaldırmış olabilirler. Bu sözleşme süresince ortaklığın giderilmesi istenemez. Paylı malın sürekli bir amaca özgülümlenmiş olması durumunda paylı mülkiyeti devam ettirme yükümlülüğü vardır. Örneğin, apartmanın ortak kullanım alanlarında, iki taşınmazın ortasından geçen duvar/çit vs. sınırlıklarda, ortaklığın giderilmesi istenemez. Paylaşma uygun olmayan bir zamanda istenemez. (TMK m. 698/3) Bu istisnalar sınırlı sayılmış olup bunun dışında başka bir sebeple ortaklığın giderilmesine ilişkin talep hakkı sınırlanamaz. Yanıt: D seçeneği

22. B Bazı yasal mirasçılıarı olan mirasbırakan, malvarlığının belirli bölümlerinde ölüme bağlı tasarruf yapamaz. Mirasbırakanın dokunamayacağı payları olan bu yasal mirasçılara saklı paylı mirasçılar denir. Saklı pay sahibi mirasçılar ve saklı pay oranları kanunda sınırlı olarak sayılmış olup bunlar altsoy (Evlatlık ve altsoy dahil), anne, baba ve sağ kalan eştir. Yanıt, B seçeneği

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. A Borçlar hukukunda eşitlik ilkesi söz konusu olduğundan, borçluyu koruma ilkesi veya borçlu yararına yorum ilkesi şeklinde bir ilke mevcut değildir. CEVAP: A

24. E Takas, iki kişinin karşılıklı ve aynı cinsten muaccel olan borçlarının, birbirini karşıladığı oranda, taraflardan birinin tek taraflı irade açıklamasıyla sona erdirilmesidir. Takas bir sözleşme değildir. Ulaşması gerekli tek taraflı bir hukuki işlemdir. CEVAP: E

25. D Tarafların gerçekte yapmak istediği bir işlemi başka bir işlemin altında gizleyerek yapmalarına nispi muvazaa denir. Soruda taraflar, satış işlemi bağış olarak gösterdikleri için nispi muvazaa söz konusudur. CEVAP: D

26. D Zihni kayıt, beyan sahibinin, gerçek iradesine aykırı bir beyanda bulunarak, gerçek iradesini kendi zihninde gizleyip saklı tutması durumudur. Yani, kişinin içi hayır dediği halde, dışının değişik gerekçelerle evet demesidir. CEVAP: D

27. A Kendisine yetki verilen temsilcinin, hukuki işlemi yaparken onu başkasının adına yapmakta olduğunu karşısındaki kişilere söylemediği ve bundan dolayı üçüncü kişinin karşısındakinin temsilci olduğunu bilmeden kendisi adına yaptığını sandığı temsil türü dolaylı temsildir. CEVAP: A

28. B A, C, D ve E seçeneklerinde yer alan edimler cins borcuna örnek teşkil ederken, B seçeneğinde yer alan edim ise parça borcuna örnektir. CEVAP: B

29. C Çözüm: Bir işin ticari iş olmasının sonuçları dört temel başlıkta toplanabilir:

- Ticari işlerde müteselsil sorumluluk esastır.
- Ticari işlerde faiz kuralları, adi işlerden farklıdır.
- Ticari işler için öngörülen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler adi işlerden farklı olabilmektedir.
- En yüksek sınırı aşan işlerin sonucu ticari işlerde adi işlerden farklıdır.

A şıkkındaki ifade doğrudur. Zira, ticari işlerde adi işlerden farklı olarak teselsül esastır. Adi sorumluluk istisnadır. (TTK m.7/1) İki veya daha fazla kişi, içlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari niteliği haiz bir iş dolayısıyla, diğer bir kimseye karşı birlikte borç altına girerse, kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmemişse müteselsilen sorumlulurlar.

Ancak, kefil ve kefillere, taahhüt veya ödemenin yapılmadığı veya yerine getirilmediği ihbar edilmeden temerrüt faizi yürütülemez.

B şıkkı doğrudur. Ticari borçlara kefalet hâlinde, hem asıl borçlu ile kefil, hem de kefiller arasındaki ilişkilerde de yukarıdaki hükmü geçerli olur. Kefaletle adi borca kefaletten farklı olarak, kefil de borçluyla birlikte müteselsil olarak sorumludur. Ancak istisna olarak banka tüketici kredilerinde asıl borçluya gitmeden kefile başvuramaz. 2013 tarih ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca “**tüketici işlemlerinde**” tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınacak şahsi teminatların ne şekilde olursa olsun adi teminat sayılacağı ve aksinin öngörülemeyeceği belirtilmiştir. Örneğin bir vatandaşın Bankadan aldığı tüketici kredisine bir kimse kefil olduğunda bu adi kefalet sayılacaktır. TTK m.7/2’ye istisna olduğuna dikkat ediniz.

C şıkkı yanlıştır. Zira adi işlerde anapara faizi için belirlenebilecek en yüksek oran kanuni hükmün %50’sinden fazla olamaz, temerrüt faizi de %100’ünden fazla olamaz. Ticari işlerde ise anapara ve temerrüt faizi oranları serbestçe belirlenebilir.

D şıkkı doğrudur. Kanuna aykırı işlem ve şartlar normalde hükümsüzdür. Ancak ticari işlerde sözleşmeye göre ifa edilmesi gereken kanunun makâmı koyduğu en yüksek sınırı aşan sözleşmeler en yüksek sınır üzerinden yapılmış sayılır. Ör: Savaş, doğal afet, ekonomik kriz gibi hallerde mal ve hizmetlerin fiyatlarına (zor durumda olanları korumak için) bazı sınırlar getirilebilir. Bu sınır aşırsa yani belirlenen rakamın üstünde rakamlarla satış yapılırsa “en yüksek sınır üzerinden” kabul edilip sebepsiz zenginleşmeye göre iadesi istenebilir. Diğer deyişle sınırı aşan satıcının (işine gelmeyince) sözleşmenin tamamen geçersiz olması yönündeki iddiası dinlenmez.

E şıkkı doğrudur. Ticari işlerde zamanaşımı. TTK zamanaşımı süreleri çoğunlukla TBK zamanaşımı sürelerinden farklılık taşır. Bu süreler kanunda aksi belirtilmedikçe sözleşme ile değiştirilemez.

Yanıt, C seçeneği.

30. A Tacirin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermemektedir, işletmesini yönetmek veya bazı işlerin yürütmek için yetkilendirdiği yardımcı kişi. Temsil yetkisi işletmenin “olağan” işlemlerini kapsar. (TBK m.551/1) Ticari vekil, genel yetkili de olsa, özel yetkili de olsa yetkisi işletmenin “olağan” işleri ile sınırlıdır. Örneğin, işyeri kirası, işçilerin ücretlerinin ve prim borçlarının ödenmesi, kira sözleşmesi yapma, hammadde satın alma, ürün satışı, işçi almak-çıkartmak gibi.

– **Özel olarak yetkilendirilirse (TBK m.551/2)**

- Ödünç para veya benzerlerini alabilir.
  - Kambiyo taahhüdünde bulunabilir.
  - Müvekkilini (taciri) mahkemede temsil edebilir. (dava-takip yapılabilir)
    - Sadece ticari işletmelerde atanabilir. Esnaf işletmelerinde atanamaz.
    - Tacirin yanında ticari temsilci de ticari vekil atanabilir.
    - Atanması şekle tabi değildir ve ticari temsilciden farklı olarak sicile tescil ve ilan edilmez!
- Yanıt, A seçeneği.

31. E BAKANLIK TEMSİLCİSİ (hükümet komiseri), bütün AŞ genel kurul toplantılarına katılmak zorunda değildir. Bakanlık temsilcisinin katılımı artık istisnai hallerde zorunludur. Bakanlık temsilcisinin katılımının zorunlu olduğu toplantılara katılmaması halinde alınacak kararlar geçersiz olur. (Yönetmelik m.32/4)

Bakanlık Temsilcisinin bulunması zorunlu toplantılar:

- Bakanlığın izni ile kurulan şirketler. Ör: Banka, sigorta gibi.
  - Gündeminde sermaye artırılması veya azaltılması
  - Kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması, kayıtlı sermaye tavanının artırılması
  - Faaliyet konusunun değiştirilmesi
  - Birleşme, bölünme, tür değiştirme
  - Elektronik katılım sistemi uygulanan GK toplantılarında
  - Yurt dışında yapılacak GK toplantılarında
  - Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısında.
- Yanıt, E seçeneği.

32. E Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur. Limited şirkette iki zorunlu organ vardır, genel kurul ve müdür. Yani AŞ'den farklı olarak bu şirkette yönetim kurulu yoktur, onun yerine müdürler vardır. Bu nedenle E şıkkındaki ifade yanlıştır.

Yanıt, E seçeneği.

33. E Poliçenin tedavül aşaması vadeye kadardır. Yani vade geldikten sonra tedavül evresi biter ve ödeme aşaması başlar. Kanun da bu nedenle ciro işleminin bu evreye kadar yapılmasını ister, yoksa ciro işlemi sonsuza kadar devam edemez. Belli bir evreden sonra yapılacak ciroya kanunda bu nedenle “**gecikmiş ciro**” denilir. Zira ciro geçerlidir ancak artık alacağın temlik hükmünde olur. Cironun kendi sonuçlarını doğuracak şekilde yapılması için geciktirilmemesi faydalı olacaktır. Bu nedenle “vadenin geçmesinden sonra yapılan ciro, vadeden önce yapılan bir cironun hükümlerini doğurur; ancak, ödenmeme protestosundan veya bu protestonun düzenlenmesi için öngörülmüş sürenin geçmesinden sonra yapılan ciro, sadece alacağın temlik hükmelerini doğurur.” TTK m.690 [**Gecikmiş ciro, alacağın temlik hükmündedir. Yani borçlu, senedi gecikmiş ciro ile devralan kişiye koşulları olmasa bile kişisel defiler ileri sürebilir.**]

- **Görüldüğünde ödenecek vadeli poliçe, keşdeden itibaren 1 yılın sonuna kadar ciro edilebilir.** [+2 iş günü yok!] Bu süre geçtikten sonraki ciro gecikmiş ciro olur.
- **Diğer vadelerde ise ödeme gününü takip eden 2 iş günü sonuna kadar ciro işlemi yapılabilir.** (Yani vadeye ödememe protestosu çekme süresi de eklenmiştir. Bu 2 gün içindeki ciro da normal cirodur). Bu süre geçtikten sonraki ciro, gecikmiş ciro olur.

NOT: Aksi sabit oluncaya kadar tarihsiz bir ciro protestonun düzenlenmesi için öngörülen sürenin geçmesinden önce yapılmış sayılır. TTK m.690/2 (Yani normal ciro sayılır).

Yanıt, E seçeneği.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

34. D Bir poliçe üzerinde hiç vade gösterilmemişse görüldüğünde ödenecek vadeli sayılır.

Bu vade türünde:

- Burada kabule arz yoktur. Düzenlenmesinden itibaren 1 yıl içinde ödenmek üzere muhataba ibrazı gerekir.
- Keşideci süreyi uzatabilir veya kısaltabilir. Ciran-talar ise sadece kısaltabilir.
- Hamil, senedi 1 yıl içinde ödenmek üzere ibraz ederse borç muaccel olur. İbraz edilmezse borç muaccel olmaz. Bu durumda senet ibraz edilmediği için muhataba başvuramaz, süre kaçıdığı için müracaat hakkını da yitirir.
- Kapital faizi kaydı koyulabilir.
- Kabule arz yasağı-zorunluluğu, kabul etmeme protestosu gibi ifadeler bu vadede anlamsız olur. Zira kabule arz yoktur. Ancak ödememe protestosu vardır ve düzenleme tarihinden itibaren 1 yılın son gününe kadar çekilebilir.

Yanıt, D seçeneği.

35. D Genel haciz yolu takiplerinde borçlu kendisine gelen ödeme emri üzerine itirazını;

- 7 günlük hak düşürücü süre içinde yapmalıdır.
- Yazılı veya sözlü olarak yapmalıdır.
- İcra Dairesi'ne yapmalıdır.
- Sebep ve delil belirtmek zorunda değildir.
- İtiraz ile takip kendiliğinden durur.
- Maddi hukuk bakımından imzaya itiraz dışındaki itirazlar borca itiraz kabul edilir. İmzaya itiraz ayrıca ve açıkça yapılmazsa borca tam itiraz sayılır. Kısmi itiraz açık ve net yapılmazsa hiç itiraz edilmiş sayılır.

Yanıt, D seçeneği.

36. E Alacaklı haciz talebini icra dairesine yapar. Ancak kesin haciz istenebilmesi için takibin kesinleşmiş olması gerekir. Bu çerçevede ödeme emrindeki müddet geçtikten ve borçlu itiraz etmiş ise itirazı kaldırıldıktan sonra mal beyanını beklemesizin alacaklı haciz konmasını isteyebilir. (Ek cümle:6/12/2018-7155/11 md.) Ancak, alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağının mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden de haciz talep edilebilir.

Haciz istemek hakkı, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren bir sene geçmekle düşer. İtiraz veya dava halinde bunların vukuundan hükmün katileşmesine kadar veya alacaklıyla borçlunun icra dairesinde taksit sözleşmeleri yapmaları halinde taksit sözleşmesinin ihlaline kadar geçen zaman hesaba katılmaz.

Alacaklı isterse, haciz talebinin vukuuna dair bir vesika verilir. Bu vesika hiç bir harç ve resme tabi değildir.

Haciz talebi kanuni müddet içinde yapılmaz veya geri alındıktan sonra bu müddet içinde yenilenmezse dosya işlemiden kaldırılır. Yeniden haciz istemek, alacaklı tarafından yapılacak yenileme talebi ile olur.

Talep üzerine hacze başlama müddeti: "İcra dairesi talepten nihayet üç gün içinde haczi yapar." İİK m.79. (Bu süre düzenleyici süredir, zira sonraki günlerde de yapılsa haciz geçerlidir. Ancak kanunda "uygun süre" değil, 3 günlük süre belirtilmiştir. Yanıt, E seçeneği.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

37. D Her iki takip yolunda da haciz evresi vardır ve İcra ve İflas Kanununda belirtilen haciz kuralları ortak kurallardır. Bu nedenle A şıkkı bakımından fark yoktur.

Her iki takip yolunda da borçlunun malvarlığı veya hakları borcu ödemeye yetmezse İcra Dairesi tarafından aciz belgesi düzenlenir ve özellikleri ortaktır. Bu nedenle B şıkkı bakımından da fark yoktur.

Her iki takip yolunda da borçluya gönderilen ödeme emrine borçlunun itiraz etme imkânı mevcuttur. (Sadece ilamlı icrada itiraz imkânı yoktur). Bu açıdan iki takip yolunda fark yoktur. Bu nedenle C şıkkı cevap değildir. Öte yandan genel haciz yolu takibinde borçlunun itirazını icra dairesine 7 gün içinde yaptığını, kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda ise borçlunun itirazını 5 gün içinde İcra Mahkemesi'ne yaptığını da akılda tutmak gerekir. Bu kısmı şıkta verilmiş olsaydı, fark olduğu görülecektir; oysa C şıkkında sadece "itiraz yapılabilmesi" demiştir, keza iki takip yolunda da itiraz yapılabilir.

Her iki takip yolunda da şikâyet müessesesi mümkündür. Şikâyet mercii ise İcra Mahkemesi'dir. Bu açıdan E şıkkı da cevap değildir. Yine yukarıda açıkladığımız gibi şikâyet başvuru süresi bakımından iki tap yolu farklıdır. Zira genel haciz yolunda kural olarak şikâyet 7 gün içinde yapılabilirken, kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda şu iki sebeple şikâyet 5 gün içinde yapılır (kambiyo senedi geçersizse, alacaklı senede göre yetkili alacaklı değilse), diğer hallerde 7 gündür. Ancak şıkta ki ifadede sadece "şikâyet yapılabilmesi" demiştir, bu nedenle fark yoktur.

D şıkkında belirtilen "geçici haciz" ise sadece genel haciz yoluna özgüdür. Diğer takip yollarında yoktur, haliyle kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda da yoktur.

GÖZDEN KAÇIRMA:

Kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda

- İTİRAZIN İPTALİ DAVASI
- İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI
- İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI
- GEÇİCİ HACİZ
- BORÇTAN KURTULMA DAVASI YOKTUR! (Gecikmiş itiraz, takibin iptali ve taliki, menfi tespit davası ve istirdat davası vb. bu takip yolunda da mümkündür, genel haciz yolundaki gibi.)

Yanıt, D seçeneği.

38. D İlamlı icraya başvurabilmek için, ilamın zamanaşımına uğramamış olması gerekir. İlam zamanaşımı süresi **10 YILDIR**. Ayrıca belirtmek gerekir, ilama dayanan takip de son işlem üzerinden on yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Noter senedine müstenit takip, senedin mahiyetine göre borçlar veya ticaret kanunlarında belirtilen zamanaşımına tabidir. Yanıt, D seçeneği.

39. A Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu ile takiplerde şikâyetler de itiraz da 5 günlük hak düşürücü süre içerisinde icra dairesine yapılır ve incelemesi ise Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından gerçekleştirilir. Yanıt, A seçeneği.

40. D İflas kararının alacaklılar bakımından sonuçları genel olarak şöyle özetlenebilir:

- Müflisin müccel borçları muaccel hale gelir.
  - Faizler işlemeye devam eder.
  - İflasın açılması ile müflisin borçları bakımından zamanaşımının kesilmesi söz konusu olmaz. İflas alacaklısının alacağı bakımından zamanaşımının kesilmesi için alacaklının alacağını iflas masasına yazdırması gerekir. Bu nedenle D şıkkı yanlıştır.
  - Şarta bağlı alacaklar da masaya yazdırılabilir.
  - Müflisin kefil olduğu borçlar masaya alacak olarak yazılır.
  - Müşterek borçlular aynı zamanda iflas etmişse alacaklılar, alacaklarının tamamını müflislerden her birinin masasından isteyebilir.
  - İflas genel olarak sözleşmeler için (kanunda belirtilenler hariç) fesih nedeni değildir.
  - İflas kararı ile kendiliğinden sona eren sözleşmeler de vardır.
  - İflasta alacaklılar arasında eşitlik vardır. Bu nedenle konusu para olmayan iflas alacakları, para alacağına dönüştürülür. Ancak iflas idaresi masanın yararına görürse borç konusu şeyi para yerine aynen ifa etme kararı alabilir.
- Yanıt, D seçeneği.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. E

Merkantilizm, geleneksel biçimde ele alındığı zaman Avrupa iktisadi düşüncesinde ve ulusal ekonomi politikasında 15.-18. yüzyıllar aralığında kalan dönemi kapsar.

Merkantilizm döneminde günümüzde uygulanan, “devlet müdahaleciliğinin” temelleri atılmıştır. Gümrük uygulamaları, ithalat yasaklamaları, ihracat primleri, devletin ekonomik teşekküller kurması v.b. ekonomik tedbirler ve kurumlar yine Merkantilistlerin ekonomi politikasına diğer katkılarıdır. Merkantilistlere göre, genel anlamda ticareti arttırmak ve düzenlemek için özellikle de ihracat hacmini artırmak için devlet, ülke sanayini düzenleyecek, gerektiğinde sanayi kuruluşları kuracak ve sanayi kesimini sıkı bir denetim altında bulunduracaktır. Ticarete önem kazandırılan bu dönemde teşviklerle gelişen sanayiye gerekli iş gücünü sağlamak için ve güçlü bir ordu için bizzat devlet nüfus arttırıcı politikalar uygulamıştır.

Merkantilizmin ilkeleri;

- A) Sömürgecilik
- B) Korumacılık
- C) Milliyetçilik
- D) Paracılık
- E) Altın-Gümüş Sevgisi (Krizohedonizm)

Merkantilist düşünceye göre devletin çıkar ve menfaatleri kişilerinkinden daha önce gelmektedir. Devlet zengin ve güçlü ise, kişiler mutlu ve huzurlu olabilir. Ticaret yolu ile altın ve gümüş elde etmek yani para kazanmak kişilere bağlıdır. Piyasada sınırlı miktarda bulunan bu para, ülkeler arasında hareket hâlinindedir. Bu yüzden, bir ülkenin sahip olduğu altın ve gümüş miktarının çoğalması, diğer ülkenin altın ve gümüş miktarının azalması demektir. Bu durumda, bir milletin kazancı diğer milletin zararına karşı sağlanabilecekti. Bu yüzden, ülkeler arasında ticaretin aracı olduğu bir para savaşı vardır. Özet olarak Merkantilist doktrinde bireyin değil devletin yararı öndedir. Dış ticaret konusundaki görüşlerine bağlı olarak ulusların ekonomik çıkarları arasında çatışma vardır.

2. C

Fizyokratlar tek verimli faaliyet alanı olarak **tarımı** seçmişlerdir. Tarım, iş gücünün ve tabiatın birlikte faaliyetidir. Toprak harcanan emeğin kat kat fazlasını vermektedir.

Dolayısıyla tarım tüketiminde daha fazla üretime yol açar, yaratılan bu fazlalığa Fizyokratlar **safi hasıla (net ürün)** adını vermişlerdir. Üretim çeşitli girdilerle yapılır. Elde edilen mahsulle girdiler arasındaki fark kadar bir ürün elde edilir. Ancak, Fizyokratlar bu farkı, “maldaki büyüme” olarak ele almışlar ve böyle bir büyümenin yalnız genel anlamda tarımda (dar anlamda madencilik, balıkçılık gibi doğa kaynaklı diğer alanlarda) olduğunu ileri sürmüşlerdi. Çünkü, fizyokratlar üretimi “madde yaratma” olarak tanımlamışlar; madde yaratan, üretimde kullanılan girdilerden fazla ürün elde edilen tek faaliyet kolunun tarım sektörü olduğunu ileri sürmüşlerdir. Tarım dışındaki, sanayi ve ticaret faaliyetlerini kısır sayarlar. Bu kesimler fayda yaratabilirler ancak onların safi hasıla yaratmaları mümkün değildir. Sanayi ve ticaret sadece zaman, mekan ve şekil faydaları sağlar; girdilerden fazla bir şey meydana getirmez.

3. B

$$A = b \quad B = 2 \text{ iken}$$

$$U = A^2 \cdot B$$

$$U = 6^2 \cdot 2$$

$$U = 72$$

$$U = 72, A = 3 \text{ iken } B = ?$$

$$U = A^2 \cdot B$$

$$72 = 3^2 \cdot B$$

$$B = 8$$

4. E

Tüketici karşısında A ve B gibi iki mal sepeti varken ve her iki mal sepetine de kayıtsız ise, bu sepetlerin ağırlıklı ortalamasından oluşan C gibi başka bir mal sepetini tercih eder.” ifadesine tercihlerin dışbükeyliği denir.

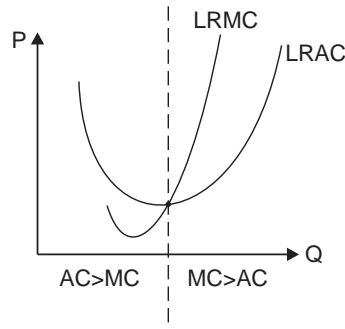
5. B

Mallardan biri nötr (faydasız) mal ise, mallardan biri bağımlılık yaratan mal ise (artan marjinal ikame sözkonusu ise) kesinlikle köşe dengesi geçerlidir. Yani tüketici dengede mallardan sadece birini tüketir. Sabit marjinal ikame oranı (Tam ikame mallar) geçerliyse farksızlık eğrisinin bütçe doğrusunun eğilimlerine bağlı olarak tüketici mallardan sadece birini ya da her ikisini de tüketebilir.

Azalan marjinal ikame oranı geçerli iken yani farksızlık eğrisi orijine dış bükey iken tüketici farksızlık eğrisi ile bütçe doğrusunun teğet olduğu noktada dengeye gelir ya da köşe dengesi söz konusu olabilir.

Mallar tam tamamlayıcı ise Leontief tipi farksızlık eğrisi söz konusudur. Tüketici iki mal tüketerek dengeye gelir.

8. B

AC > MC ise → Azalan maliyetler sözkonusudur. Ölçeğe göre artan getiri vardır. ($\alpha + \beta > 1$), pozitif ölçek ekonomisi vardır. Marjinal maliyet önce azalır sonra artar.

6. D

Gelirdeki değişimin talep eğrisi üzerindeki etkisini söyleyebilmek için malın türünün belirtilmesi gerekir. Malın fiyatındaki değişim talebi değil talep miktarını değiştirir. Tüketici sayısı azalır ise talep eğrisi sola kayar. Tamamlayıcı malın fiyatındaki düşme ilgili malın talebini artırır yani talep eğrisi sağa kayar.

7. D

$Q = 2 \cdot K^{0,8} \cdot L^{1,2}$ üretim fonksiyonu Cobb-Douglas (Değişken Oranlı) üretim fonksiyonudur.

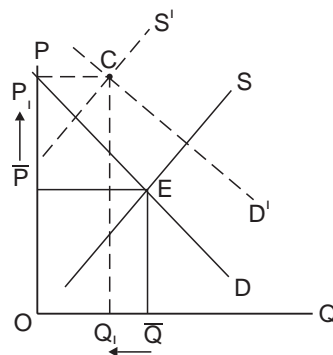
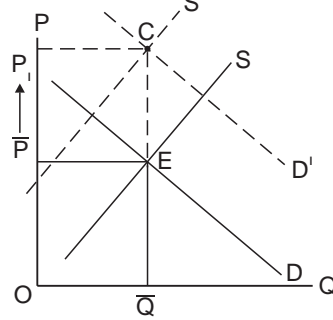
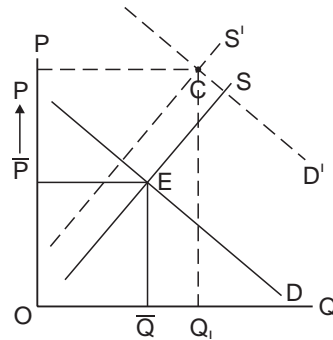
$e_K = \alpha = 0,8 < 1 \rightarrow$ Sermayeye göre azalan getiri sözkonusudur.

$e_L = \beta = 1,2 > 1 \rightarrow$ Emeğe göre artan getiri.

$\alpha + \beta = 0,8 + 1,2 = 2 > 1 \rightarrow$ Ölçeğe göre artan getiri sözkonusudur.

Cobb-Douglas üretim fonksiyonu için eş ürün eğrisi orijine dış bükeydir. Girdiler birbirinin kısmi ikamesi olduğundan girdiler arası ikame esneklik katsayısı $e_{L,K} = 1$ 'dir.

9. A

Talep artarken arz azalmaktadır. Ancak artış oranları belirtilmediği için bu soruda fiyat sürekli artarken miktar üzerindeki etki belirsizdir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

10. A

Firmanın denge noktası A noktası olup firma kısa dönemde zarar etmektedir ve zararı hem ortalama değişken maliyet hem de ortalama sabit maliyetlerinden kaynaklanmaktadır. Denge üretim düzeyinde zararın toplamı İBAİ kadardır. Üretimi kısa dönemde devam ettirmemelidir. q_2 ve q_3 üretim düzeyindeki MC eğrisi AVC'yi de AC'yi de minimum noktalarında kesmelerine rağmen kârlarını en çoklaştırdığı üretim düzeyi olamaz.

11. E

Monopolcü firma kısa dönemde artan verim, sabit verim ve azalan verimde iktisadi kâr elde edebilir. Bu nedenle üç ifade de doğrudur.

12. A

$$L = \frac{P - MC}{p} = \frac{1}{|e_d|} \quad \left. \vphantom{\frac{1}{|e_d|}} \right\} \text{Lerner Endeksi}$$

$$\frac{6 - (2Q + 1)}{6} = \frac{1}{2}$$

$$\frac{6 - 2Q - 1}{6} = \frac{1}{2} \rightarrow \frac{5 - 2Q}{6} = \frac{1}{2}$$

$$10 - 4Q = 6$$

$$4Q = 4$$

$$\boxed{Q = 1}$$

13. C

Monopolcü rekabet piyasasında faktör fiyatları ve teknoloji veri kabul edilir.

MURAT YAYINLARI

14. E

Anlaşmaz Oligopol Modelleri;

- Cournot
- Stackelberg
- Chamberlin
- Bertrand
- Edgeworth
- Sweezy (Dirsekli Talep)

Hakim firma fiyat liderliği gizli anlaşmalı fiyat önderliği teorisidir.

15. C

Sürekli bir fiyat artış trendini ifade eden enflasyon dar ve sabit gelirli aleyhine etki yapar. Beklenen ve gerçekleşen enflasyon rakamları farklı olduğu zaman enflasyon beklentisi düşük olan kesim yüksek enflasyon rakamları nedeniyle gelir ve servet kaybına uğrar. İşçilerin nominal ücretleri sabit kalırken artan fiyat nedeniyle reel ücretleri azalır. Bu durum işçilerden firmalara servet transferinin yaşanmasına neden olur. Enflasyon da işçi reel anlamda kayba uğrar.

Enflasyonist bir ortamda ulusal paranın satın alma gücü sürekli azaldığı için ekonomik kesimler nakit tutmak istemez. Nakitlerin hemen mal ve hizmete dönüştürülmesi gerekir. Enflasyonist bir ortamda faiz oranları da artar; bu nedenle nakit tutma maliyetleri de artar.

Enflasyonla-ışsizlik ters orantılıdır. Enflasyonun arttığı bir ortamda ekonomide canlanma yaşanır. Üretim artar, hasıla yükselir. İşsizlik azalır. Bu nedenle işsizlik artışı enflasyonun bir maliyeti değildir.

Soruda II. ve III. yanlış verilmiştir.

MURAT YAYINLARI

16. D

2015 Nominal GSYİH =

$$\sum_{x=1}^n P_x^{\text{cari}} \cdot Q_x^{\text{cari}} = P_A^{2015} \cdot Q_A^{2015} + P_B^{2015} \cdot Q_B^{2015}$$

$$= 10 \cdot 100 + 50 \cdot 700$$

$$= 4500$$

2016 Nominal GSYİH =

$$\sum_{x=1}^n P_x^{\text{cari}} \cdot Q_x^{\text{cari}} = P_A^{2016} \cdot Q_A^{2016} + P_B^{2016} \cdot Q_B^{2016}$$

$$= 15 \cdot 200 + 30 \cdot 60$$

$$= 4800$$

2015 baz yılı olduğundan,

2015 Nominal GSYİH = 2015 Reel GSYİH

$$4500 = 4500$$

2016 Reel GSYİH =

$$\sum_{x=1}^n P_x^{\text{baz}} \cdot Q_x^{\text{cari}} = P_A^{2015} \cdot Q_A^{2016} + P_B^{2015} \cdot Q_B^{2016}$$

$$= 10 \cdot 200 + 50 \cdot 60$$

$$= 5000$$

2015 yılı deflatörü; 2015 baz yılı olduğu için 1'e eşittir.

$$\begin{aligned} \text{2016 GSYİH Deflatörü} &= \frac{\text{2016 Nominal GSYİH}}{\text{2016 Reel GSYİH}} \\ &= \frac{4800}{5000} < 1 \end{aligned}$$

Bu durumda;

- 2016 yılı nominal GSYİH 4500'den 4800'e artmıştır.
- 2016 yılı Reel GSYİH 4500'den 5000'e artmıştır.
- 2015 yılı deflatörü 1'e eşittir.
- 2016 yılı deflatörü 1'en **küçüktür**.

D şıkkı yanlış verilmiştir.

17. A

Paranın dolanım hızı (V); paranın belli bir sürede el değiştirme sayısını gösterir.

Paranın miktar teorisine göre paranın dolanım hızı (V) kısa ödeme alışkanlıklarına, gelirin elde edilme sıklığına, ödeme şekillerine, sosyo-psikolojik yapıya, kurumsal alışkanlıklara bağlıdır. Bu unsurlar Klasiklere göre kısa dönemde değişmeyeceğinden paranın dolanım hızı (V) da sabit olup; para arzı artışından enflasyondan, gelir artışından, faizden kısa dönemde etkilenmez.

Miktar teorisine göre Mübadele Denklemi;

M·V = P·Y şeklinde formüle edilmiştir.

M para miktarını, V paranın dolanım hızını, P fiyatlar genel seviyesini, Y reel GSYİH anlamına gelir. Bu denklemden paranın dolanım hızını şöyle buluruz:

$$V = \frac{P \cdot Y}{M} = \frac{\text{Nominal GSMH}}{\text{Para Arzı}}$$

A şıkkı yanlıştır. Para dolanım hızı nominal GSMH'nın para arzına oranlanmasıyla bulunur.

18. B

C = 50 + 0.80 (Y - T) denkleminde (Y - T) terimi harcanabilir geliri (Y_d) ifade eder. Harcanabilir gelir 1.500 TL verildiğine göre;

$$C = 50 + 0.80 \cdot (1500)$$

$$C = 1250 \text{ br. bulunur.}$$

Uyarılmış tasarruf; harcanabilir gelire bağlı olan tasarruftur.

$$MPC + MPS = 1$$

$$S = \left. \begin{array}{l} \underbrace{-S_0}_{\text{Otonom}} + \underbrace{sY_d}_{\text{Uyarılmış}} \\ \text{Tasarruf} \quad \text{Tasarruf} \end{array} \right\} \begin{array}{l} 0,80 + MPS = 1 \\ MPS = 0,20 \text{ bulunur.} \end{array}$$

$$\text{Uyarılmış Tasarruf} = sY_d$$

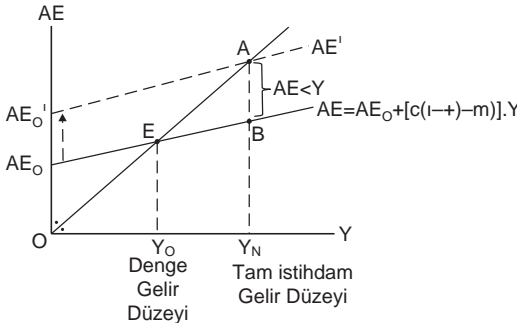
$$= 0.20 \cdot 1500 = 300 \text{ birim bulunur.}$$

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

19. E

Mevcut toplam talep ile tam istihdam toplam talep düzeyi arasındaki farktan oluşan talep yetersizliğine deflasyonist açık denir. Denge gelir düzeyi tam istihdam gelir düzeyinin altındadır. Deflasyonist açık harcama noksanı anlamına gelir. Ortadan kaldırmak için Genişletici Maliye Politikası uygulanarak; otonom harcamaların artırılması, otonom vergilerin azaltılması gerekir.

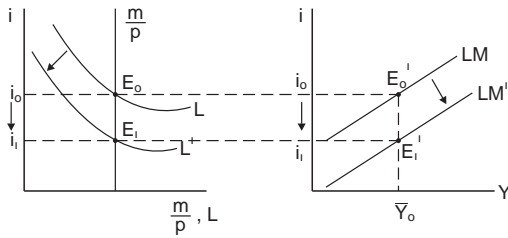

E şıkkı yanlış verilmiştir. Deflasyonist açık; tam istihdam geliri ile denge geliri arasındaki fark değildir.

Şekle göre; IABI = Deflasyonist açığı gösterir. Otonom harcamalarda yapılması gereken artış kadardır.

20. B

Otonom para talebi azalır ise para talebi de azalır ve para Talebi eğrisi (L) aşağıya (sola) kayar. Böylece denge faiz oranı (i) düşer ve veri bir gelir düzeyinde (Y_0) LM eğrisi sağa kayar.

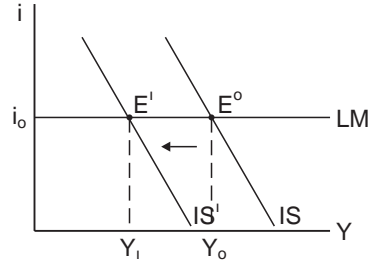
LM eğrisini sağa kaydıran etmenler;

- Para arzının artması
- Otonom para talebinin azalması
- Paranın dolanım hızının artması
- Genişletici para politikalarıdır.

21. C

Merkez Bankası Faiz oranını hedefliyorsa faiz oranını belli bir seviyede tutmak istiyordur. Bu nedenle faiz oranının istenen seviyede kalması için LM eğrisinin eğimi sıfır olmalıdır. Başka bir ifade ile LM eğrisi yatay eksene paralel olmalıdır.

Kamu harcamalarının azaltılması Daraltıcı Maliye Politikasıdır. Bu durumda IS eğrisi sola kayar. Faiz oranı değişmez, gelir düzeyi azalır.

MURAT YAYINLARI

22. B

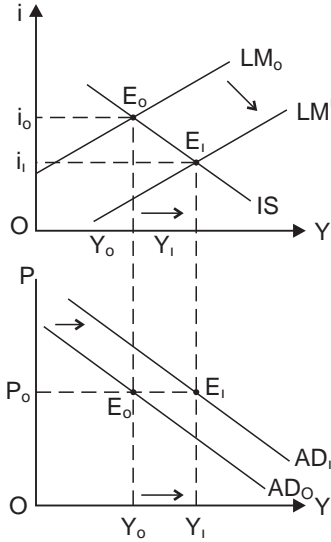
İki kutup hipotezi; imkansız üçlü hipotezine dayanılarak S. Fischer tarafından 2001'de ileri sürülmüştür. Buna göre; sermaye hareketlerini serbestleştiren gelişen piyasa ekonomilerinin ya tam sabit ya da tam esnek döviz kuru politikalarını seçmeleri gerekmektedir. Çünkü tam sermaye hareketliliği ve ara kur sistemi izleyen bir ekonomi her zaman spekülatif döviz hareketlerine karşı açıktır. Bu nedenle uzun dönemde uluslararası sermaye hareketleri arttıkça ara kur sistemlerinin uygulanabilirliği azalmaktadır.

Birçok gelişmekte olan ülke 1999-2000 döneminde IMF'nin talebi üzerine ara kur sistemlerini izlemeyi tercih etmiştir. Bu durum ekonomik kesimlerin döviz cinsinden borçlanmasına, döviz cinsi yükümlülüklerinin artmasına ve bu nedenle ülkeye kısa vadede yabancı sermaye girişinin artmasına yol açmıştır. Ancak artan borçlanma ve duran yabancı yatırımlar nedeniyle döviz kuru istikrarsız duruma düşünce, ülkeler döviz kuru sistemlerini değiştirme zorunda kalmışlar, ya tam sabit kur sistemine ya da tam esnek kur sistemine geçmişlerdir.

MURAT YAYINLARI

23. C

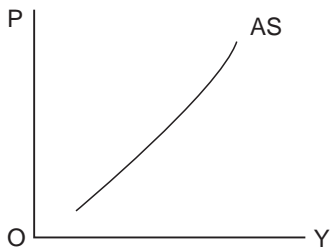
Veri fiyat düzeyinden (P) para arzındaki (M) bir artış; Reel para arzını (M/P) artırır. LM eğrisi ve dolayısıyla toplam talep (AD) eğrisi sağa kayar.

Para arzı değişikliği; Toplam Arz (AS) eğrisini etkilemez.

24. B

Yeni Klasik İktisada göre; firmalar sadece kendi malları hakkında tam bilgiye sahiptirler; diğer mal fiyatlarını tam olarak bilmezler. Bu nedenle diğer firmaların fiyatlarını sadece tahmin edebilirler. Firmalar eksik bilgilerden dolayı ekonomideki genel bir fiyat artışı olduğunda, kendi mallarına dönük talep artışı olduğu ve kendi mallarının fiyatının diğer malların fiyatına göre yükseldiği şeklindeki yanılgıya düşerler. Böylece genel fiyat artışı ile üretimlerini artırırlar. Bu nedenle Yeni Klasik İktisatçılara göre firma yanılma modeli gereği kısa dönem toplam arz (AS) eğrisi pozitif eğimli olur.

25. E

Değişim aracının taşınması gereken özellikler;

- Genel kabul görmeli
- Bölünebilir olmalı
- Taşınabilir olmalı
- Standart olmalı
- Kolay yıpranmamalı
- Kolay taklit edilmemeli

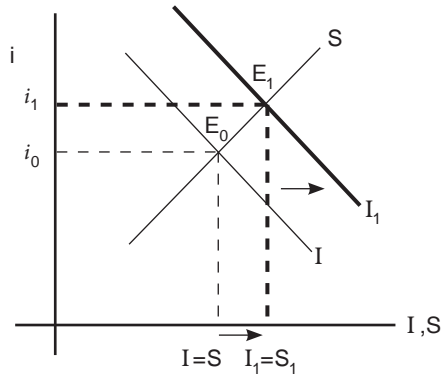
MURAT YAYINLARI

26. A

Banka bilançosunun pasifi fon kaynak yapısını gösterir. Bankaların fon kaynaklarından bazıları şunlardır; mevduatlar, alınan krediler, özkaynaklar.

27. E

Klasik Faiz Teorisi'ne göre denge faiz oranı yatırım ve tasarruf tarafından belirlenir. Tasarrufların artması faizi düşürür, yatırımların artması ise faiz oranını artırır.

MURAT YAYINLARI

28. D

Merkez Bankası kalıcı likidite değişiklikleri için doğrudan alım ve satım yapabilir. Geçici likidite değişiklikleri için repo veya ters repo yapabilir. Geçici likidite fazlası için geri alım vaadiyle satım yani ters repo yapabilir.

29. D $T = 1 - \frac{|500 - 300|}{500 + 300} = 1 - 0,25 = 0,75$

32. B Tek faktörlü ticaret hadlerindeki yükselme, ihracat endüstrisinde kullanılan bir birim girdi karşılığında daha fazla yabancı mal ithal edilebildiği anlamına gelir.

MURAT YAYINLARI

30. C Bazen büyük bir firma, dış piyasadaki rakiplerini ortadan kaldırmak için fiyatlarını onların dayanamayacağı kadar düşürür, rakipler endüstriden çıktıktan sonra da monopolcü olarak aşırı şekilde yükseltir. Buna **yıkıcı damping** denir.

33. E Behrendt'e göre, toplumsal statik potansiyel; ideallerin, girişimlerin ve enerjik çabaların, özellikle yenilikleri harekete geçiren ve alt toplum kesimlerinden doğabilen benzeri atılımların organize edilmiş bir kötürümleşmesidir.

MURAT YAYINLARI

31. A Yabancı menkul değer satın alımları ihracat gibi alacaklı işlemdir ve ödemeler bilançosunda aktife kaydedilir.

34. C Çevresel değerlerin ulusal muhasebeye sokulması Pearce ve Warford tarafından önerilmiştir. Sürdürülebilir kalkınma kapsamında çevresel tahribatı ve aşınmayı da hesaba katan bir ölçüt "sürdürülebilir net milli hasıla" kavramı önerilmiştir. Bu büyüklük bütün sermaye stoklarını, yani hem nesnel sermaye hem insan sermayesi hem de doğal sermaye stoklarını dikkate almaktadır.

35. A Neoklasik Büyüme Modeli'nde teknolojik gelişme büyüme hesaplarında artık veya arta kalan olarak ele alınır. Bu arta kalan kısma "toplam faktör verimliliği" veya "Solow artışı" adı verilir.

38. D 1970 İstikrar Programı yaşanan enflasyonla mücadele amaçlı olduğu için uygulanan politikalar daraltıcı yönde olmuştur.

MURAT YAYINLARI

36. B Schumpeter'e göre "Kapitalist sistemin motoru ve temel itici gücü, yeni tüketim malları, yeni üretim veya nakil metotları ve yeni piyasalardır. Bu süreç, ekonomik yapıyı sürekli olarak içeriden bir devrime uğratar, sürekli eskiyi yok eder ve sürekli olarak yeni birini yaratır. Yaratıcı yıkım süreci, kapitalizmin başlıca gerçeğidir." Yaratıcı yıkım modelinde en önemli unsur, ürünlerin niteliğinde sürekli bir gelişim sağlayan teknolojik yenilikler ve bu yeniliklere dinamizm sağlayan patent rekabeti olmaktadır.

39. E 1989 tarihinde yürürlüğe giren 32 sayılı karar ile finansal serbestlik sağlanmıştır. Bu kararlar ile dövizle ilgili işlemler serbest bırakılmıştır.

37. E 1950-1960 dönemi:

- 1950'de Sınai Kalkınma Bankası kurulmuştur.
- 1950'de Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu ve Devlet Malzeme Ofisi kurulmuştur.
- 1951'de Denizcilik Bankası kurulmuştur.
- 1952'de Türkiye Gübre Fabrikaları ve Et ve Balık Kurumu kurulmuştur.
- 1953'te Türkiye Çimento - Azot Fabrikası kurulmuştur.
- 1954'te Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası kapsamı genişletilerek yeniden çıkarılmış ve aynı yıl Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) kurulmuştur.
- 1955'te Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikası ve Türk Traktör Fabrikası kurulmuştur.

MURAT YAYINLARI

40. C Şubat 2001'de krizin patlak vermesinin ardından, 14 Nisan 2001'de Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı yürürlüğe konulmuştur. Program, IMF destekli bir programdır ve dalgalı kur sistemiyle uygulanmak üzere hazırlanmıştır. Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'nın temel amacı, "kur rejiminin terk edilmesi nedeniyle ortaya çıkan güven bunalımı ve istikrarsızlığı süratle ortadan kaldırmak ve eşanlı olarak bu duruma bir daha geri dönülmeyecek şekilde kamu yönetiminin ve ekonominin yeniden yapılandırılmasına yönelik altyapıyı oluşturmak" şeklinde tanımlanmıştır.

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. **B Scitovsky Yaklaşımı - Pazarlık Ölçütü:** Bu yaklaşıma göre bir ekonomik birimin üretim ya da tüketim faaliyeti sonucunda başka bir ekonomik birim dışsal maliyet yükleniyorsa zarar gören birim, zarara neden olan ekonomik birimin söz konusu faaliyetini sınırlaması için pazarlığa girişmelidir. Bu pazarlık iki taraf arasında uzlaşma şeklinde olabilir. Scitovsky, Kaldor ve Hicks'in toplumda refah artırıcı değişiklikler için öngördüğü kriterleri benimsemiş, buna "ikili kriter" eklemiştir. Bu teoreme göre herhangi bir A durumundan, B durumuna geçilmesi halinde, refah artışından söz edilebilmesi için avantajlı duruma geçenlerin kazançları, kaybedenlerin zararlarından büyük olmalı ve buna ek olarak da "kazançlı olanların zararda olanları ikna edebilmeleri" ve "zararlı duruma geçenlerin de kazançlı duruma gelenleri ikna etmeleri" gerekmektedir.
2. **A Yarı Kamusal Mallar:** Yarı kamusal mallar, kamu malı ile özel mal arasında yer alan birçok mal çeşidi olup, karma mallar olarak da nitelendirilmektedir. Kamusal malların en önemli iki özelliği ortak tüketim ve dışlanamama iken, yarı kamusal mallardan bu iki özellikten sadece birisi bulunmaktadır. Yarı kamusal malların bir kısmında ortak tüketim özelliği bir kısmında ise dışlanamama özelliğinden sapmalar görülmektedir. Tüketimde rekabetin kısmen olduğu kamusal mallarda, belirli seviyede kamu malı üretimi veri iken, bir bireyin bu malı kullanmasına izin verilmesi, bir başka bireyi onu kullanmaktan alıkoymazken, daha önce o malı kullananların elde ettikleri faydaları azaltabilir. Bu durumda bir bireye o malı kullanmaya izin vermenin bir fırsat maliyeti söz konusudur. Literatürde kısmi rekabet, "sıkışıklık" olarak adlandırılmaktadır. Bir malı kullanmak için daha fazla bireye izin vermenin fırsat maliyeti veya o malı daha önce kullananların faydalarındaki azalma "sıkışıklık maliyeti" olarak adlandırılmaktadır.
3. **C Olumsuz Etki-Negatif Dışsallık:** Bir üretim tesisinin çevreyi kirletmesinden dolayı yakında yaşayan bireylerin sağlıkları bozulabilir. Böyle bir durumda bir fabrikanın faaliyetinden kaynaklanan dış maliyetin tüketici tarafından karşılanması söz konusu olmaktadır. Bir fabrika bacasından çıkan zararlı dumanların, tüketicilerin sağlıklarını bozması, üretimlerinde zararlı gazları kullananların ozon tabakasını delmesi sonucu, güneş ışınlarının insanlara zarar vermesi bu tür dışsallıklara örnek olarak gösterilebilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

4. **D Fonksiyonel dağılım üretim sürecinde ortaya çıkan gelirin üretim faktörleri ve sosyal ekonomik gruplar arasındaki dağılımını ifade etmektedir. Üretim ne kadarının emek sahiplerine ücret, toprak sahiplerine rant olarak dağıtıldığı ve ne kadarının girişimcilere kâr olarak kaldığı incelenmektedir. Fonksiyonel gelir dağılımı literatürde birincil gelir dağılımı olarak da anılmaktadır. Bu dağılım daha çok gelirin emek ve emek dışı faktörler arasında nasıl değiştiğini görebilmek için kullanılmaktadır.**
5. **E Kamulaştırma ve Devletleştirme:** Modern devletlere ait olmayan taşınır veya taşınmaz mallar üzerinde çeşitli amaçlarla mülk veya bir iş veya hizmetin kamulaştırılması sonucu yapılan harcamalar, görünüşe göre kamu harcamalarını arttırmaktadır. Yapılan tüm kamu hizmetlerinin nitelik ve miktarında değişiklik olmaksızın harcama miktarında görülen artışlar görünüşte artış olarak nitelendirilir.
6. **C Odle / Politik-Tarihsel Aşamalar Tezi:** Odle, devletin değişen rolünün kamu harcamalarının gelişimini belirleyen en önemli etken olduğunu savunmuştur. I. ve II. Dünya savaşı sonrasında Karayip Adaları'nın analizinde bu anlayışı kullanmıştır. Odle, kamu harcamalarının büyümesinde üç temelden söz etmektedir. Bunlar geleneksel dönem, geçiş dönemi ve sömürgecilik sonrası dönemdir. Geleneksel dönem, 1960 öncesini kapsamaktadır. Bu dönemde vergi ve harcamalar yabancılara ait plantasyonların faaliyetlerini kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Geçiş dönemi ise 1960'larda İngiltere'den tam bağımsızlıklarını elde etmelerinin hemen öncesidir. Bu dönemde özel teşebbüsü destekleyici altyapı harcamalarının yanı sıra kamusal mal ve hizmet kuruluşları gibi resmî kurumlar bu dönemde kurulmuştur. Bu da kamu harcamalarının artmasına sebep olmuştur. Sömürgecilik sonrası dönemde 1960'ların ikinci yarısından itibaren bağımsızlık dönemi başlamış buna paralel olarak kamu harcamalarında artış meydana gelmiştir. Bakanlıklar, savunma, eğitim ve sağlık gibi alanlarda harcamalar artmıştır. İthalat üzerinden alınan vergiler yerini gelir vergilerine bırakmıştır. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kooperatifler kamu harcamalarını arttırmıştır.

7. A Faydası döneminde yok olan harcamalar cari transferler olarak nitelendirilmektedir. Başlıca cari transferler içinde iç ve dış borç faiz ödemeleri, geri verilecek paralar, KİT'lerin görev zararları, emekli dul ve yetim aylıkları ve öğrenci bursları sayılabilir. Faydası döneminde yok olmayan gelecek dönemlere de sarkan harcamalar sermaye transferleridir. Bunlara örnek olarak da kamulaştırma, kurumlara katılma payları ve sermaye teşkilleri gösterilebilir.

8. B Kamu harcamaları sağladıkları faydaların niteliklerine göre de sınıflandırılmaktadırlar. İlk defa Chon ve sonraları Plehn tarafından geliştirilmiştir. Bunlarında arasında tüm topluma fayda sağlayan harcamalar; kamu yararı nedeniyle devlet tarafından gerçekleştirilen; niteliği itibarıyla ölçülmeyen ve bölünemeyen ve toplumun tüm fertlerinin birlikte yararlandıkları hizmetlere (emniyet, savunma, yasama, altyapı vb.) yapılan harcamalardır.

9. A Denk bütçe çarpanının işleyebilmesi için birtakım şartların varlığı gereklidir:

- Başlangıç itibarıyla milli gelir dengede iken bütçenin de dengede olması gerekir.
- Ekonominin eksik istihdam durumunda olması gerekir.
- Yatırımların gelir değişikliklerinden etkilenmemesi, yani yatırımların gelir esnekliğinin sıfır olması gerekir.

10. C Belli bir zaman dilimi içinde kamu harcaması miktarındaki rakamsal artış mutlak artıştır. Milli gelire veya nüfusa oranlar artış ise görece yani nispi artıştır.

11. D Vergi kanunlarına aykırı hareket ederek ödemesi gereken vergiyi ödememe veya bir miktarını ödeme vergi kaçakçılığıdır. Vergi kaçakçılığı tahakkuk etmiş bir verginin tahsil edilememesi şeklinde olabileceği gibi, tahakkuk öncesi aşamalarda yanıltıcı işlemler yaparak verginin eksik tahakkuk ettirilmesini sağlamak şeklinde de olabilir. Hiç belge düzenlememek veya gerçeğe aykırı belge düzenlemek, sahte belge düzenlemek, muhasebe hileleri yapmak vb. yollarla vergi kaçakçılığı suçu işlenmiş olur. Vergi kanunlarına aykırı hareket etmeden, vergiyi doğuran olayı gerçekleştirilerek vergi ödemekten kurtulmak ise vergiden kaçınmadır. Vergiden kaçınma bir suç olmadığından, herhangi bir cezai müeyyidesi yoktur. Örneğin motorlu taşıtlar vergisi mükellefi olmak istemeyen birinin otomobil satın almaması vergiden kaçınmadır.

12. C Verginin konusu doğrudan doğruya yükümlünün kendisi ise **şahıs vergileri** söz konusudur. Baş vergisi uygulaması veya Osmanlı Devleti'nde Müslüman olmayanlardan alınan Cizye uygulaması buna örnektir. Verginin konusu kişinin kendisi değil de geliri, tüketimi veya serveti ise **mal vergileri** söz konusudur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

13. C Verginin idarece tarhı; mükelleflerin verginin tarhı için vergi kanunları ile muayyen zamanlarda müracaat etmemeleri veya aynı kanunlarla kendilerine tahmil edilen mecburiyetleri yerine getirmemeleri sebebiyle zamanında tarh edilemeyen verginin kanunen belli matrahlar üzerinden idarece tarh edilmesidir.

14. B Tahakkuku tahsile bağlı vergilerde tahakkuk işlemi tahsilat ile iç içe geçmiştir. Dolayısıyla ayrıca tarh, tebliğ, tahakkuk işlemleri söz konusu olmaz. Damga vergisi ve eşlence vergisi buna örnektir.

15. A Uluslararası spekülâtif amaçlı kısa vadeli sermaye hareketlerinin neden olduğu derin ve yıkıcı finansal krizlerin etkisinin azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılması amacıyla literatürde “sermaye kontrolleri” başlığı altında birtakım öneriler bulunmaktadır. Bu önerilerden en kabul bulanı James Tobin tarafından sunulan “Tobin Vergisi”dir. Fazla yağlanmış olan uluslararası döviz spekülasyonu çarkının dişlileri arasına bir miktar kum serpilmesi düşüncesini temel alan Tobin vergisi; spot döviz işlemleri üzerinden sabit fakat düşük oranlı bir advalorem vergisi alınmasını önermektedir. Bu vergi ile, hem büyük miktarlara ulaşan spekülâtif amaçlı döviz alım satım işlemlerine ilave bir külfet getirilerek bu işlemlerin azaltılması, hem de bu vergiden elde edilecek gelirle uluslararası kamusal malların finansmanı için bir fon temin edilmesi amaçlanmaktadır.

16. D **Devletin Egemenlik Gücüne Dayanmaksızın Elde Ettiği (Cebri Olmayan) Gelirler**

- Mülk ve teşebbüs gelirleri
- Özelleştirme gelirleri
- Zorunlu olmayan borçlar
- Yardım ve bağışlar

17. D Talep ve arz esneklikleri vergi yansımalarını etkileyen faktörlerdendir. Talep ve arz esnekliklerinin eşit olması durumunda birim vergi alıcı ve satıcı arasında eşit bir şekilde paylaşılır. Talep esnekliğinin arz esnekliğinden küçük olması durumunda alıcının üstlendiği vergi satıcının üstlendiği vergiden daha fazladır. Talep esnekliğinin arz esnekliğinden büyük olması durumunda satıcının üstlendiği vergi alıcının üstlendiği vergiden daha fazladır. Talep esnekliğinin sonsuz olması durumunda devletin alacağı vergiyi satıcı alıcıya yansıtamayacağı için verginin tümü satıcı tarafından üstlenilir. Talep eğrisinin fiyat eksenine tam paralel olması durumunda talep esnekliği sıfırdır. Bu durumda devletin alacağı vergiyi satıcı alıcıya yansıtılabileceği için verginin tümü satıcı tarafından alıcıya yansıtılabilir.

18. E 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a göre risk hesabının kaynakları şunlardır:

- İkrâz ücretleri
- Garanti ücretleri
- Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve gecikme zammı dahil tahsil edilen her türlü ödemeler
- Bütçe kanunlarıyla risk hesabına aktarılmak üzere öngörülen ödenekler

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

- 19. D Süresiz Borçlar (istikraz):** Süresiz borçlar devlet için yararlı bir borçlanma türüdür. Çünkü devlet yapacağı borçlanmada vade belirtmemiştir. Devletin belirttiği şekilde yapılan borçlanmada bu kağıtları alanlar sadece belirlenen faiz oranı üzerinden faiz geliri elde etmektedir. Borç verilen anaparanın geri ödenme şekli ve zamanını ise devlet tek taraflı olarak karar vermektedir. Devlet sadece faizini ödemekle yükümlü olup anapara ödeme zamanını kendisi belirlemekte özgürdür.
- 20. E Doğrudan Satış Yöntemi:** Hazine, 1996 yılından itibaren doğrudan satış yöntemiyle devlet iç borçlanma senedi ihraç etmeye başlamıştır. Söz konusu devlet iç borçlanma senetlerinin başlangıçta kime ve ne kadar satılacağı bellidir. Hazine; kamu kurumları, bankalar ile diğer finansal kuruluşlara doğrudan ihraç yöntemi ile devlet iç borçlanma senedi ihraç edebilmektedir. Kamu kurumları, bankalar ya da diğer finansal kuruluşlar senet taleplerini Hazine'ye iletmektedir. Söz konusu talep Hazine tarafından değerlendirilmekte ve piyasa koşulları çerçevesinde senedin faizi belirlenerek karşı tarafla da mutabakat sağlanarak senet ihraç gerçekleştirilmektedir. Daha önce ihraç edilmiş olan bir senet için de doğrudan satış söz konusu olabilir. Senedin ihraç fiyatının üzerine işlemiş faizi konularak hesaplanan fiyat üzerinden ihraç gerçekleştirilir.
- 21. B Konversiyon,** piyasa faiz oranının düştüğü zamanlarda uygulanan bir olağanüstü borç yönetimi tekniğidir.
- Konversiyona gidilmekle devletin faiz yükünde önemli bir azalma olur. Konversiyon uygulaması sonucu devlete olan güven sarsılır ve hazinenin kredibilitesi azalır. Bu durumda gelecek dönemde borçlanma hazine için zorlaşacaktır. Ancak yine de konversiyon bütçenin kısa vadeli dengesi açısından olumlu sonuçlar doğuracaktır. Başabaştan yapılan konversiyon uygulamasında borcun nominal değerinde bir değişme olmazken, başabaşın altında yapılan ve fark istemeyi gerektiren konversiyon uygulamalarında borcun nominal değeri artar. Bu da devletin borç yükünün artması anlamını taşır.
- 22. D Borcun parasallaşması (monetizasyon):** Devletin borçlarının, merkez bankası tarafından para tabanının genişletilmesiyle (para basılmasıyla) ödenmesine denir. Monetizasyon olağanüstü borç yöntemlerindedir. Devletin, vadesi gelen kamu borcunu, merkez bankası aracılığı ile para basarak ödemesidir. Monetizasyonun sonu hiper enflasyondur.
- 23. A Zorunlu borçlar;** tam cebirle, cebir tehdidinde dayalı olarak ve manevi cebire dayalı olarak gerçekleştirilir.
- Tam cebirle alınan borçlarda** devlet, birey veya özel kuruluşları borç senedi almaya zorlar, bununla beraber devlete ve ekonomik yaşantıya olan güven sarsılır.
- Cebir tehdidinde dayalı alınan borçlarda** ise devlet, çıkarmış olduğu borç senetlerinin satılmaması olasılığını göz önüne alarak, bunları cebir tehdidinde dayalı olarak piyasaya sürer, yani zorla alacağını duyurur.
- Manevi cebire dayalı alınan borçlarda** ise devlet, özellikle savaş dönemlerinde, devlet borçlarını vatanseverlik duyguları şeklindeki sunuş tarzı ile ihraç eder ve bu şekilde birey ve özel kuruluşlar manevi cebir altında kalırlar.
- 24. B** 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre özel gelirler karşılığında idarelere tahsis edilen özel ödenek miktarları, ilgili idarelerin bütçelerinde gösterilir. Mali yıl içinde kullanılacak özel ödenek miktarı, tahsil edilen özel gelir tutarını geçemez. Tahsil edilen özel gelirlerin ödenek tutarını aşması halinde ödenek eklenemez. Özel gelirlere ilişkin olarak ilgili kanunlarında belirtilen fiyatlandırılabilir mal ve hizmetlerin tarifeleri ile uygulamaya yönelik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak ilgili kamu idarelerince belirlenir. Özel gelirlerin ödenek kaydına, gelecek yıla devrine, iptaline ilişkin yetki ve işlemler merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilir. Özel geliri olan idareler özel bütçeli idarelerdir.

25. C Merkezi Yönetim Bütçe Ödeneklerinin Fonksiyonel Dağılımı:

- Genel Kamu Hizmetleri
- Savunma Hizmetleri
- Kamu Düzeni Ve Güvenlik Hizmetleri
- Ekonomik İşler Ve Hizmetler
- Çevre Koruma Hizmetleri
- İskân Ve Toplum Refah Hizmetleri
- Sağlık Hizmetleri
- Dinlenme, Kültür Ve Din Hizmetleri
- Eğitim Hizmetleri
- Sosyal Güvenlik Ve Sosyal Yardım Hizmetleri

26. A Bütçe kanunu, bir yıl içerisinde devlet gelirlerinin toplanması ve kamu harcamalarının yapılması için yasama organının yürütme organına verdiği izni gösteren bir kanundur. Vergi hukukunun bütçe ile ilişkisi, bütçenin kamu hizmetlerinin finansmanını sağlamak için gerekli olan vergi gelirlerinin toplanmasına izin vermesidir. Bütçe kanunu ile izin verilmemesi hâlinde vergi kanunu yürürlükten kalkmış sayılmaz, sadece o yıl içerisinde askıda kalır. Yani uygulanması durdurulmuş olur.

27. C Torba bütçe sisteminin sakıncaları:

- Harcamanın nereye yapıldığı bilinmez.
- Harcamaların etkilerinin neler olduğu konusunda bilgi edinilmesi zordur.
- Bürokrasiye çok geniş takdir yetkisi vermektedir.
- Hizmet ve bakanlık önceliklerinin belirlenerek farklı programların bu önceliğe göre sıralandırılması imkansızdır.

28. B Bütçenin 4 temel özelliği bulunmaktadır. **Tahmin;** bütçe tahminidir, gelecek yılın gelir ve giderlerini gösterir. **Tahdit (sınırlı olma);** bütçenin belirli bir zaman kesimi için hazırlanmasını ifade eder ve bu zaman kesimine “mali yıl” veya “bütçe yılı” adı verilir. **Tevzin (denklik);** bütçenin gelir ve gider rakamlarının denk olması demektir. **Tasdik;** bütçenin gelir ve giderleri, uygulanmaya (gelirlerin toplanmasına ve giderlerin yapılmasına) başlanmadan önce yasama organı tarafından tasdik edilir.

29. D 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na göre kayıt zamanı:

Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.

Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Tahakkuk ettirilecek giderler devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir.

Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hallerde bu süre, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

30. D Kurumlar vergisi, mükellefin veya vergi sorumlusunun beyanı üzerine tarh olunur. Beyanname, ilgili bulunduğu hesap döneminin sonuçlarını içerir.

Her mükellef vergiye tâbi kazancının tamamı için bir beyanname verir. Ancak, tüzel kişiliği bulunmayan iktisadî kamu kuruluşları ile dernek ve vakıflara ait iktisadî işletmelerden her biri için, bunların bağlı olduğu kamu tüzel kişileri ile dernek ve vakıflar tarafından ayrı beyanname verilir.

Mükelleflerin şubeleri, ajansları, alım-satım büro ve mağazaları, imalâthaneleri veya kendilerine bağlı diğer iş yerleri için, bunların bağımsız muhasebeleri ve ayrılmış sermayeleri olsa dahi ayrı beyanname verilmez.

Kooperatiflerin gelirlerinin vergi kesintisine tâbi tutulan taşınmaz kira gelirlerinden ibaret olması halinde, bu gelirler için beyanname verilmez.

Mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi, kurumun kanunî veya iş merkezinin bulunduğu yerin vergi dairesidir.

31. A 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre serbest meslek kazancının tespitinde aşağıda yazılı giderler hasılatından indirilir:

1. Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderler (İkametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh için ödedikleri kiranın tamamı ile ısıtma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilirler. İş yeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı, ikametgâhı kendi mülkü olup bunun bir kısmını iş yeri olarak kullananlar amortismanın yarısını gider yazabilirler.).
  2. Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müştemilatındaki işe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı, giyim giderleri
  3. Mesleki faaliyetle ilgili seyahat ve ikamet giderleri
  4. Mesleki faaliyette kullanılan tesisat, demirbaş eşya ve envantere dahil taşıtlar için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar
  5. Kiralanan veya envantere dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri
  6. Alınan mesleki yayınlar için ödenen bedeller
  7. Mesleki faaliyetin ifası için ödenen mal ve hizmet alım bedelleri
  8. Serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla emekli sandıklarına ödenen giriş ve emeklilik aidatları ile mesleki teşekküllere ödenen aidatlar
  9. Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen meslek, ilan ve reklam vergileri ile iş yerleriyle ilgili aynı vergi, resim ve harçlar
  10. Mesleki faaliyetle ilgili olarak kanun, ilam ve mukavelemeye göre ödenen tazminatlar
- Her türlü para cezaları ve vergi cezaları ile serbest meslek erbabının suçlarından doğan tazminatlar gider olarak indirilemez.

MURAT YAYINLARI

ra tabi hizmetlerde kullanılması hâlinde fazla tahsil edilen vergiyi kullanıcıya ödenmesi koşuluyla mükellefe iade ettirmeye, verilmesi gereken beyannamelerin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

- 33. E** Takas ile mahsup arasında birtakım farklar vardır. Bu farklardan en önemlisi mahsubun tarh aşamasına ilişkin olmasıdır. Takas ise tahsil aşamasına ilişkindir ve vergi borcunun sona ermesi neticesini doğuran bir işlemdir. Bundan başka mahsupta kesinleşmiş iki borç yoktur; bir alacaktan belirli kalemlerin indirilmesi söz konusudur. Örneğin, hesaplanan kurumlar vergisinden yıl içinde ödenmiş geçici vergilerin indirilmesi bir mahsup işlemidir. Buna karşın hatalı olarak tahsil edilen vergi miktarını, yükümlünün vadesi dolmuş bir başka vergi borcuna karşılık saymak takas işlemidir. Takas düzenlemesi, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un kamu alacaklarının korunmasına ilişkin hükümleri arasında yer almaktadır. Takas işlemi ile tahsil edilip de kanuni nedenlerle reddi gereken kamu alacakları ile yükümlülerin muaccel borçları takas edilerek hazineye para çıkması engellenmiş olmakta, kamu alacağının tahsili garanti altına alınmakta, zaman kaybı ve gereksiz işlemler ortadan kalkmaktadır. Takas kurumu ile yükümlülerin kamu idaresine olan muaccel borçlarının ödenmemesi riski ortadan kaldırılmakta, bir anlamda kamu idaresinin iade etmesi gerekli tutar, yükümlünün kamu idaresine olan muaccel borçlarının teminatı sayılmaktadır. Alacağın tahsil edilmeyerek zamanlaşımına girmesi olasılığı veya işlem yaparken yanlışlık yaparak eksik vergi alma olasılığının da ortadan kalkabileceği düşünüldüğünde, takas kurumunun kamu alacaklarının korunması açısından önemli bir işleve sahip olduğu görülmektedir.

- 32. B Özel iletişim vergisinin mükellefi;** elektronik haberleşme hizmetlerini sunan işletmecilerdir. **Verginin matrahı,** katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder. **Verginin beyanı ve ödenmesi;** bir aya ait özel iletişim vergisi, izleyen ayın 15. günü akşamına kadar beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Özel iletişim vergisi, düzenlenecek faturalarda ayrıca gösterilir. Özel iletişim vergisi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider kaydedilmez ve hiçbir vergiden mahsup edilmez.

Oranları ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye, iki katına kadar arttırmaya Cumhurbaşkanını, vergiye ilişkin usul ve esasları belirlemeye, ön ödemeli hatlara yapılan yüklemelerin farklı oranla-

MURAT YAYINLARI

34. C Vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında indirme

Mükellef veya vergi sorumlusu;

1. İkmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen cezanın yarısı indirilir.

2. Uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılan vergiyi veya vergi farkını ve vergi cezalarının %75'ini, Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen ödeme süreleri içinde öderse üzerinde uzlaşılan cezanın %25'i indirilir.

35. B Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tespitidir. Değerlemede, iktisadi kıymetlerin vergi kanunlarında gösterilen gün ve zamanlarda haiz oldukları kıymetler esas tutulur. Değerlemede, iktisadi kıymetlerden her biri tek başına nazara alınır. Teamülen aynı cinsten sayılan malları ve düşük kıymetli müteferrik eşyayı toplu olarak değerlemek caizdir. Değerleme, iktisadi kıymetin nevi ve mahiyetine göre, aşağıdaki ölçülerden biri ile yapılır:

1. Maliyet bedeli
2. Borsa rayici
3. Tasarruf değeri
4. Mukayyet değer
5. İtibari değer
6. Vergi değeri
7. Rayiç bedel
8. Emsal bedeli ve ücreti
9. Alış bedeli

Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilimum giderlerin toplamını ifade eder.

Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerinin ortalama değerlerini ifade eder.

36. C Vergilerin otomatik istikrar sağlayıcılığı, verginin gelir esnekliğine bağlıdır. Verginin gelir esnekliği; vergi miktarındaki değişikliğin, gelirdeki değişmeye oranını ifade etmektedir. Verginin gelir esnekliğinin 1'den büyük olması verginin otomatik stabilizatör gücünün yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum gelir arttıkça vergi hasılatının gelirden daha çok artarak oluşan aşırı genişlemeyi bastıracağı ya da gelir azalırken daha çok azalarak daralmayı önleyeceği anlamına gelir. Verginin gelir esnekliğinin en fazla hissedildiği veya otomatik stabilizatörlük gücünün en fazla olduğu vergi, artan oranlı gelir vergisidir.

37. B Ekonomi genelinde fiyatların sürekli ve hissedilir biçimde artış göstermesi enflasyon olarak adlandırılır. Enflasyonun ortaya çıkmasında etkili olan nedenler:

- Toplam tüketimin toplam üretimden fazla olması
- Üretim miktarında azalma olması
- Üretim faktörü ve girdi fiyatlarında artış olması
- Ülkeye karşılıksız olarak dış piyasalardan giren para, döviz, altın miktarının artması
- Dolaşımdaki banknot miktarının hızla artması
- Yüksek kamu açıkları ve yüksek faiz oranları
- Kredi hacminin genişlemesi

38. E Harcamalar üzerinden alınan vergiler daha geniş tabana yayıldığı için etki alanı daha yaygın olmaktadır. Dolayısıyla bu vergiler gelir üzerinden alınan vergilere nazaran enflasyon dönemlerinde daha başarılı kabul edilmektedir. Çünkü gelir üzerinden alınan vergilerin bir kısmı tasarruflara dayanamılmakta iken, bu vergiler doğrudan harcamalar üzerinden alındığı için toplam talebi doğrudan düşürmektedir.

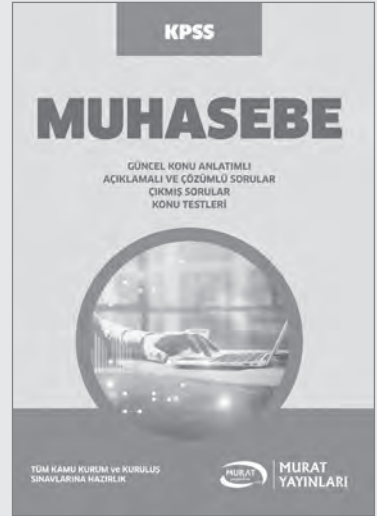
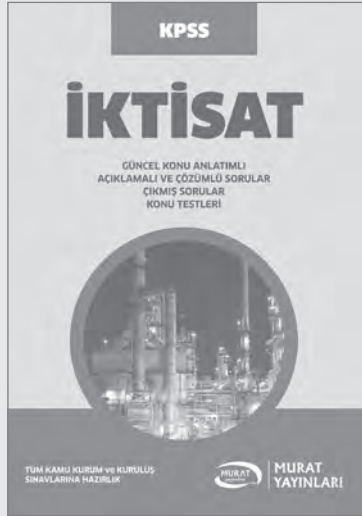
39. A Friedman ve onun görüşündeki ekonomistler, kamu harcamalarının artışına ve borçlanma mekanizmasına, devletin özel sektöre rakip olarak ödünç verilebilir fonlar piyasasına girmesine ve sonuçta faiz oranlarının artarak özel yatırımların dışlanmasına (crowding-out) sebep olması dolayısıyla karşıdır. Öte yandan bütçe açığının maliye politikası kaynaklarından karşılanmasına da taraftar değildir. Çünkü para arzının bu şekilde artışı, enflasyonun hızlanmasına neden olur. Onlara göre enflasyonla mücadele için, parasal genişleme oranını azaltmak gerekmektedir.

40. D Deflasyon dönemlerindeki en önemli sorunun efektif talep yetersizliği olduğu dikkate alındığında bu dönemlerde hanehalkı ve firmalardan borçlanmak en yanlış borç kaynağı olacaktır. Nitekim bu aktörlerin harcamalarındaki daralma neticesinde yaşanan deflasyon sorunu bu aktörlerin elindeki fonların borç olarak alınmasıyla daha da derinleşecektir. Çünkü bu aktörlerden borçlanma harcanabilir gelirlerini daha da aşağıya çekecektir ve toplam talep daha da düşecektir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratayinlari.com